Бақылау-педагогикалық зерттеу әдісі

Тексерген: Әуелова М.М
Орындаған: Мұқажан Мақпал
431-топ

Бақылау – педагогикалық зерттеуде жиі қолданылып жүрген, кең түрде таралған негізгі зерттеу әдістерінің бірі.

Бақылау жүйелі және жоспарланған болуы тиіс.

Бақылау әдісін қолдануда әдістемелік қағидаларға сүйену қажет және әртүрлі нұсқаларда қолданылады:

- әрекет ретінде
- жеке әдістеме ретінде (технология).
- әдіс ретінде

Педагогикалық бақылау – бұл белгілі бір құбылысты ұзақ және жоспарлы түрде зерттеудің таным әдісі. Зерттелетін тақырыптың мақсаты мен мазмұнына қарап, бақылауды жаппай және ішірана жүргізуге болады.

Оқу-тәрбие процесінде жалпы мәселелерді зерттеу үшін (сабақ үстіндегі оқушылардың таным іс-әрекеті, оқушылар зейінін жандандыру, балалар ұжымының іс-әрекеті және т.б.) жаппай бақылау әдісі пайдаланылады. Жеке мәселелерді (кейбір оқушылардың кітаппен, картамен істейтін жұмыстарын, жеке оқушының мінез-құлқын бақылау) зерттеу үшін ішінара бақылау әдісі қолданылады.

Бақылау жүзеге асырылуда негізгі әдістемелік мәселе - зерттеуші мен зерттелушінің өзара байланысы.

Бақылаудың негізгі қызметі - зерттелетін процесс туралы материалдарды талдау, оларға баға беру. Ол танымның бас кезінде жүргізіледі.

Зерттелуші бақылауға алынғандығын білмеуі қажет.
Бақылаушының бастапқы мақсаты нені бақылау керек және қандай құбылыстарға көңіл бөлу керектігін анықтайды.

Бақылау жұмысын жүргізу кезеңдері:

1) міндеттері мен мақсаттарын айқындау;

2) бақыланатын объект, оның элементтерін және ситуацияларын таңдастыру;

3) бақылау және оның барысында ақпарат топтастыруға оңтайлы әрі тиімді тәсілдерді іріктеу;

4) байқалғандарды хатқа түсіру формасын ойластыру;

5) жинақталған ақпараттарды өңдеу және дәйектеу.

Бақылау түсінігінің бірнеше мәні бар:

Тұрмыстық бақылау

Оқу барысында бақылау

Педагогикалық бақылау

Инспекторлық бақылау

Зерттеушінің зерттеу объектісі мен байланысына қарай:

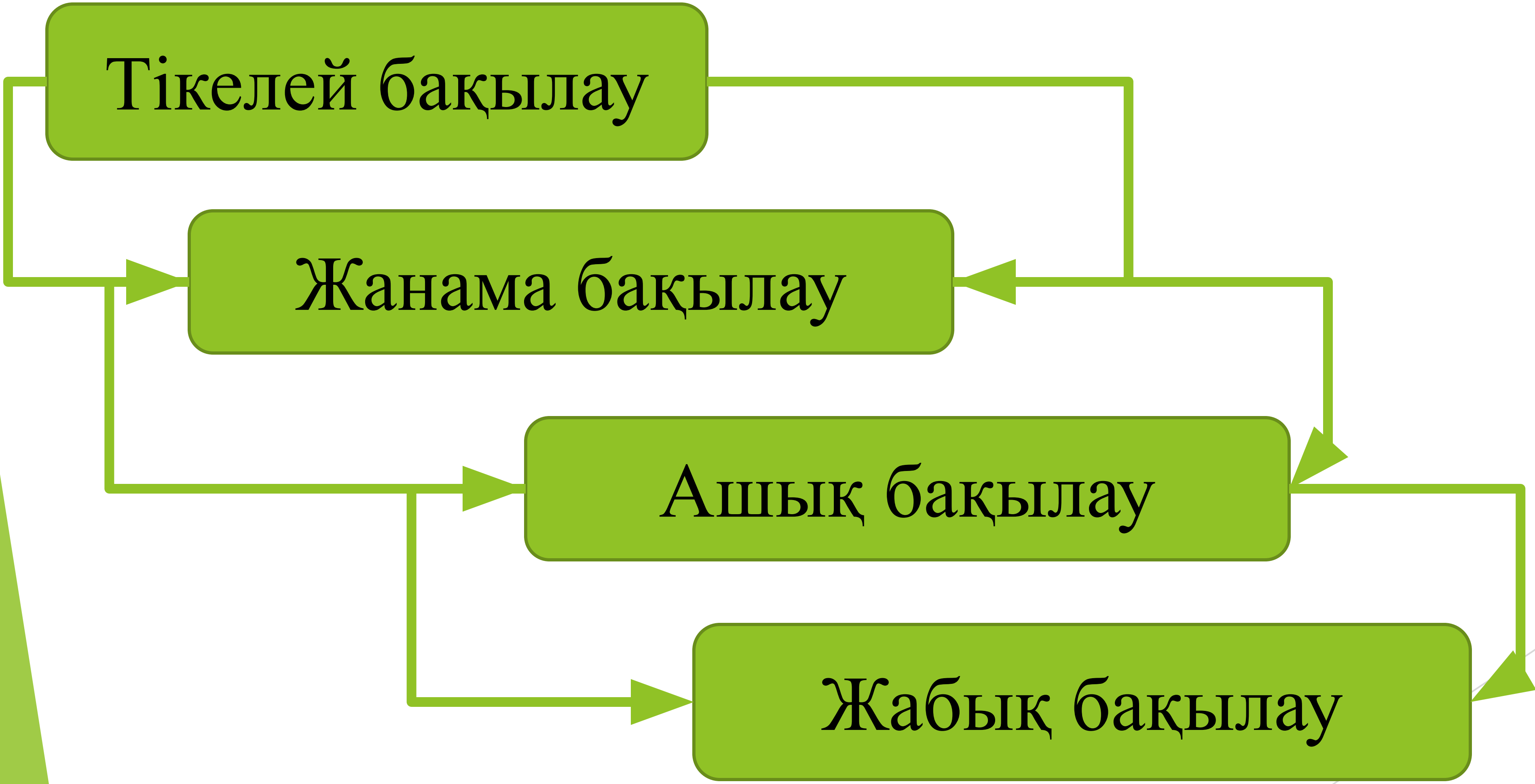

Дискретті бақылау
Үздіксіз бақылау
Кеңістіктің және уақыттың белгілеріне қарай:
Монографиялық бақылау
Арнайы бақылаулар

Бақылау нәтижелері дұрыс шығу үшін түрлі

- формулалары,
- кестелерді,
- фотосуреттерді,
- схемаларды,
- әсіресе техникалық құралдарды,
- киноға түсіру,
- магнитофонға жазу және т.б. кеңінен пайдаланылады.

Бақылаудың қорытындысын нақтылау үшін шкала қолданылады.

Бағалау шкаласы:

Мазмұны

«5» – 7 – 8 балл (100%–89%)

«4» – 5 – 6 балл (75%–88%)

«3» – 3– 4 балл (61%–74%)

«2» – 1– 2– балл (60%–дан төмен)

Қатесі

«5» – 5 – балл (100%–89%)

«4» – 4 – балл (75%–88%)

«3» – 3– балл (61%–74%)

«2» – 1– 2– балл (60%–дан төмен)

Ол бақылау кезіндегі қарқындылықты көрсетеді:

төмен

орташа

жоғары

Бақылау материалдары арнайы күнделікке, хаттамаға жазылады.

Ғылыми бақылау зерттелетін педагогикалық құбылысты дұрыс және шын дәлдікпен жазып алуды талап етеді. Сондықтан бақылаудың нәтижесі зерттеушінің педагогикалық іскерлігіне, қабілетіне және оның жоғары дәрежелі сауаттылығына байланысты.